
Saksnr: 2020/41026-5
Saksbehandlar: Stig Arne Vestøl Aasland

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Yrkesopplæringsnemnda		19.05.2021
Hovudutval for opplæring og kompetanse		25.05.2021
Fylkesutvalet		01.06.2021

Fagbrev på jobb

Forslag til vedtak

Fylkesutvalet styrker ordninga fagbrev på jobb ved å omdisponera 5. mill. kr. frå tilskotsordninga *Tilskot til fylkeskommunar for at fleire permitterte og ledige utan fullført vidaregåande opplæring kan fullføre* til fagbrev på jobb . Søkarar som er permitterte, eller står i fare for å bli permitterte vert prioritert.

Samandrag

Gjennom ulike statlege tilskot kan fylkeskommunen opne opp for at fleire kan søka på ordninga fagbrev på jobb gjennom å omdisponera midlar. Ordninga er etterspurt i arbeidslivet og vil hjelpa bedrifter og tilsette som er råka av koronakrisa.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Bekka Skaasheim
ass. fylkesdirektør

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Saksutgreiing

I fylkesutvalet 26.11.20 i PS 223/20 punkt 2 vert det vedteke følgjande: *Fylkesutvalet ber om ei ny sak som svarer ut vedtaket i Fylkesutvalet 26.03.2020 om drøfting med partane i arbeidslivet. Konsekvensen av å auke tilbodet med « Fagbrev på jobb innanfor dei gjeldande budsjettrammene må synleggjerast og ulike alternativ må drøftast.*

I fylkesutvalet 26.03.2020 PS 45/20 vart det gjort følgjande vedtak: *Fylkesutvalet ber om at ordninga «Fagbrev på jobb» vert drøfta med partane i arbeidslivet. Ei ytterlegare satsing på denne ordninga må bli vurdert opp mot andre kompetansepolitiske tiltak, spesielt i lys av den alvorlege situasjonen som no er i arbeidsmarknaden. Fylkesrådmann skal koma attende til fylkesutvalet i tertial om finansiering og prioritering av kompetansepolitiske tiltak.*

Kort historikk

I fylkesutvalet 26.3.2020 vart det i sak PS 45/2020 gjort følgjande vedtak: *Fylkeskommunen vil inntil vidare ikkje godkjenne nye lærekontraktar om fagbrev på jobb i påvente av fylkesrådmannen si oppdaterte tilråding.* I fylkesutvalet 26.11.20 sak 223/2020 og melding 121/2020 i fylkesutvalet 10.12.2020 vart det vist til at fylkeskommunen har fått tilført statlege midlar som er øyremerka fagbrev på jobb, samt lovnad gjennom statsbudsjett for 2021 om vidareføring av tilskotet. Det er difor godkjent kontraktar etter fylkesutvalets vedtak 26.3.2020. I [referatsak](#) til yrkesopplæringsnemnda 16.2.21 gjorde fylkesdirektøren greie for status når det gjeld økonomi og sakshandsaming innan ordninga for Y-nemnda og representantar frå opplæringskontora.

På bakgrunn av tilførte midlar frå Kompetanse Norge har fylkeskommunen høve til å etterinnmelde 80 kontraktar som vart sendt inn før ordninga vart stoppa av fylkeskommunen, samt ta inn 15 nye.

I same melding vart det skissert opp to forslag for å kunne auke bruken av ordninga

- **Krav om arbeidspraksis**

I omtala av ordninga skriv Udir blant anna følgjande: «Fylkeskommunen har ikke en plikt til å tilby fagbrev på jobb. (...) Det gjelder et minimumskrav om et års allsidig praksis i faget i fulltidsstilling for å tegne lærekontrakt. For kandidater som ikke har hatt fulltidsstilling, må praksisen regnes om til 100 prosent stilling. En 80 prosent stilling kan godkjennes som fulltidsstilling». 12 månaders arbeidspraksis er soleis eit minimumskrav. Fylkeskommunen kan setja høgare krav til arbeidspraksis for å inngå kontrakt om fagbrev på jobb. Lengre praksis betyr kortare kontraktperiode og kortare periode med tilskot til bedrifta. Ut frå den økonomiske situasjonen vil dette kunne føra til at fleire vil kunne ta del i ordninga.. Fram til no har snittperioden på kontraktane vore på 18 månader og dei aller fleste har soleis meir enn 12 månader praksis. Likevel vil eit auka krav til praksis frå 12 månader til 24 månader kunne føre til at ein unngår svært kostbare kontraktar.

- **Prioriterte bransjar**

Fram til no har hovudvekta av kontraktar i ordninga vært innan helse- og oppvekstfag og bygg- og anleggsgfag, med høvesvis 54 og 26 prosent av totalt inngåtte kontraktar. Det er viktig å nytta denne ordninga for å dekkja arbeidslivets behov for kompetanse. Fylkesrådmannen tilrår difor at i sakshandsaminga av nye kontraktar skal ein prioritera bransjar med størst behov for kompetanse. Ei slik prioritering må skje etter råd frå Y-nemnda.

Nye tiltak

Fagbrev på jobb - BIO-midlar

I april 2021 vart det opna opp for at private bedrifter kunne søkja midlar for å finansiera fagbrev på jobb for eigne tilsette, finansiert av BIO-midlar (bedriftsintern opplæring). Utlysinga er eit samarbeid mellom avdelingane opplæring og kompetanse og innovasjon og næringsutvikling. Målgruppa her er bedrifter som er råka av koronakrisa og tilsette som er, eller står i far for å bli permitterte. Innovasjon og næring disponerer totalt 20 mill. til BIO-tilskot fordelt på BIO-midlar til ordinære opplæringsstiltak for private bedrifter råka av koronakrisa og fagbrev på jobb. Fordelinga av midlane for desse to tiltaka er avhengig av søknadene som kjem inn.

Styrke ordninga fagbrev på jobb med 5 mill. kr.

Kompetanse Norge har ei rekkje tiltak for å auke fullføring av vidaregåande opplæring. Eit av desse er *Tilskot til fylkeskommunar for at fleire permitterte og ledige utan fullført vidaregåande opplæring kan fullføre*. Samla sett, med tilskot frå 2020 og 2021, disponerer fylkeskommunen 63,7 mill. Det er ei stor variasjon i målgruppa for dette tilskotet, og for nokre av desse vil fagbrev på jobb vere ei god ordning. Fylkesrådmannen tilrår derfor at ein nyttar 5 mill. kr. av dette tilskotet til fagbrev på jobb. Gjennomsnittlig lengde på ein kontrakt innan fagbrev på jobb er 18 månader og kostar om lag 110.000 kr pr år. Det vil gje i underkant av 30 nye kontraktar. Her vil tilsette som er permittert, eller som står i fare for å bli permittert på grunn av koronakrisa bli prioritert.

Fylkesrådmannen vil vurdere over sommaren om ein kan omdisponere større delar av dei statlege midlane til fagbrev på jobb når ein har fått totaloversikt over kva midlar som er nytta i dei ulike tilskota.

Prioritering av kompetansepolitiske tiltak

Ordninga fagbrev på jobb er ettertrakta i arbeidslivet. Det er ei god ordning som er ein kortare og meir effektiv veg til fagbrev. Alternative ordningar, som praksiskandidatmodellen, har krav til 5 års praksis, noko som kan ta lang tid om ein har redusert stillingsstorleik. I lys av den alvorlege situasjonen som no er i arbeidsmarknaden kan ei auka satsing på Fagbrev på jobb føre til at fleire får fagbrev og seinare få moglegheit for fast stilling.

Vurderingar og verknader

Økonomi:

Kostnadene ved å opne opp for ordninga for desse konkrete tilboda vert finansiert gjennom ulike statlege tilskot.

Klima:

Ikkje relevant

Folkehelse:

Det er ein godt dokumentert samanheng mellom utdanningsnivå og folkehelse

Utviklingsplan for Vestland 2020-2024 (Regional planstrategi):

Saka støtter Utviklingsplan for Vestland 2020-2024 blant anna ved å medverke til å minimere skadeverknadane, både på kort og lang sikt, som følgje av pålagde tiltak knytt til handteringa av koronapandemien

Konklusjon

Fylkesutvalet styrker ordninga fagbrev på jobb ved å omdisponera 5. mill. kr. frå tilskotsordninga *Tilskot til fylkeskommunar for at fleire permitterte og ledige utan fullført vidaregåande opplæring kan fullføre* til fagbrev på jobb . Søkarar som er permitterte, eller står i fare for å bli permitterte vert prioritert.